

Til Sundhed og Omsorg

10. december 2019
Side 1 af 6

Høringssvar fra Børn og Unge vedr. forslag til Aarhus Kommunes nye sundhedspolitik for 2020-2024

Det er med stor interesse, at Børn og Unge har læst udkast til Aarhus Kommunes sundhedspolitik 2020-2024. Nedenfor følger først en række overordnede bemærkninger, efterfulgt af specifikke bemærkninger rettet mod de enkelte afsnit i sundhedspolitikken.

Generelle bemærkninger

Politik eller handleplan – hvad skal der til?

Arbejdet med aarhusianernes sundhed og trivsel er - både ud fra et forebyggende og sundhedsfremmende perspektiv samt ud fra et mere indgribende perspektiv - et fælles ansvar på tværs af Aarhus Kommune, i samarbejde med eksterne samarbejdspartnere samt gennem inddragelse af borgeren selv. Børn og Unge ser derfor positivt på en fælles afgrænsning af sundhedsarbejdet med henblik på i fællesskab at arbejde sammen om alle aarhusianernes sundhed.

Forslaget til Sundhedspolitik har fin sammenhæng med både Aarhus Fortællingen og Børne- og Ungepolitikken, som er grundlaget for arbejdet med børnene og de unges læring, udvikling, sundhed og trivsel.

Politikkens opbygning

Børn og Unge ser positivt på, at der gennem politikken henvises til nationale anbefalinger på sundhedsområdet, viden og evidens samt den regionale sundhedsaftale. Med henblik på at tydeliggøre de forskellige niveauer (internationalt, nationalt og lokalt) foreslås en mere stringent struktur, hvor henvisninger til nationale anbefalinger, viden og evidens samt den regionale sundhedsaftale nævnes samlet og kort i indledningen, hvorefter der dykkes ned i sundhedspolitikens satsningsområder, som bør udgøre størstedelen af sundhedspolitikken.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 85 91 13

Direkte e-mail:
olob@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Lone Brunse Olesen

10. december 2019
Side 2 af 6

Det opleves positivt, at sundhedspolitikken er afgrænset til fire satsningsområder, efterfulgt af prioriteringer, som fremmer udmøntningen af politikken i praksis. Selve prioriteringerne synes dog at variere fra konkrete og detaljerede prioriteringer til mere ukonkrete hensigtserklæringer, hvilket forvirrer og skaber usikkerhed om, hvorvidt prioriteringerne er eksisterende indsatser eller indsatser, der ønskes igangsat.

Målgruppen

For det første så savner Børn og Unge et stærkere fokus på børn, unge og familier. Arbejdet med sundhed – forebyggelse og sundhedsfremme - starter allerede under graviditeten (minus 9 måneder) og bør håndteres gennem et helhedsorienteret fokus, hvor der ikke kun arbejdes med den gravide, barnet eller den unge men hele familien med henblik på at skabe en vedvarende forandring.

For det andet ønskes en skarpere definition af målgruppen samt en stillingtagen til, hvorvidt målgruppen opdeles i et "vi" og "jer", når borgeren samtidig i høj grad inviteres til at samarbejde og tage ansvar for egen sundhed. Børn og Unge foreslår, at opdelingen mellem et "vi" og "jer" erstattes med et fælles "vi".

Indsatsniveau

Børn og Unge ser positivt på, at der indledningsvist i sundhedspolitikken henvises til, at nye sundhedsudfordringer kræver, at vi tager de næste skridt i arbejdet med sundhedsfremme og forebyggelse. Sundhedsfremme og forebyggelse i relation til alle børn, unge og familier udgør dog kun en lille del af politikken. Børn og Unge kunne derfor ønske et stærkere fokus på alle børn og unge og ikke kun de sårbare og udsatte børn og unge.

I det følgende uddybes konkrete bemærkninger til indholdet i de enkelte afsnit

Forord (p. 4)

- "Et sundt liv er ikke et mål i sig selv" – negation forstyrrer læsningen og sætter en lidt særlig ramme for netop en sundhedspolitik.

10. december 2019
Side 3 af 6

Fra vision til virkelighed: satsningsområder (p. 6)

- Siden er meget teksttung og det er svært at læse teksten med den nuværende baggrundsfarve. Børn og Unge anbefaler, at der skæres i teksten således at satsningsområderne træder tydeligere frem.

Alle skal have lige muligheder for... (p. 7)

- De fire visioner lægger i høj grad op til, at den enkelte påtager sig ansvar for egen sundhed. Visionerne bør afspejle, at arbejdet med sundhed – både det forebyggende og sundhedsfremme samt det mere indgribende sundhedsarbejde – sker med udgangspunkt i et fælles ansvar og gennem samarbejde mellem professionelle, civilsamfundet og borgeren.

Aarhus – en god by for alle / Sundhedspolitikens mål (p. 8)

- Formålet med inddragelse af Aarhus-målene og baggrunden for udvælgelsen af netop disse tre mål er uklar – kunne målet om "en bæredygtig by med gode by og lokalmiljøer" fx ikke være ligeså relevant ift. at "vores unge og fremtidens aarhusianere ikke skal opleve tobaksrøg som en naturlig del af den aarhusianske byliv"?

Det globale udsyn (p. 9)

- Det anbefales, at henvisningen til FN's 17 verdensmål (for bæredygtighed) sættes i spil i indledningen som baggrund for sundhedspolitikken. Herudover anbefaler Børn og Unge, at der tages stilling til, hvordan de konkrete mål (fx "stop sult" og "afskaf fattigdom") spiller sammen med anbefalingerne i sundhedspolitikken.

Sammen om sundhed hele livet (p. 10)

- Børn og Unge anbefaler, at henvisning til sundhedsaftalen sker ifm. perspektiveringen til øvrige politikker, aftaler, mål, anbefalinger m.v. (p. 6), da det forstyrrer læsning. Herudover er det væsentligt at henvises til, at der er tale om den regionale sundhedsaftale 2019-2023.
- Forslag til tilføjelse: "Styrke fokus på god hygiejne i hverdagens tætte relationer". Hermed opnås opmærksomhed på at Børn og unge (også) er truet af mange infektioner, så fokus på god hygiejne vil være en stor hjælp for børn og unge, og småbørnsfamilier. Der er stort fravær pga. relativt simpel smitte med virus og bakterier.

10. december 2019
Side 4 af 6

Vi vil prioritere (p. 11)

- Børn og Unge oplever generelt, at der er store forskelle i niveauerne i prioriteringerne, som går lige fra overordnede hensigtserklæringer til forholdsvis detaljerede enkelt indsatser.
- Der henledes opmærksomhed på at sundhed grundlægges tidligt – jordemoder, sundhedsplejen, dagtilbud og skole ift. samarbejde på tværs af sundhedsvæsenet.
- Der mangler en præcisering af, hvad der menes med ”digitalt medborgerskab”. Handler det om kommunikation via e-boks, eller handler det også om digital dannelse – fx i arbejdet mod online radikaliserings, digitale sex-krænkelser m.v.

Mere lighed i sundhed (p. 12)

- Gruppen af LGBT+ personer bør nævnes her, da vi ved, at denne gruppe er særlig udsat og i højere grad mistrives end andre borgere.
- Med henblik på at styrke fokus på forebyggelse og sundhedsfremme anbefaler Børn og Unge, at fakta vedr. uddannelsesparathed i 8. og 9. klasse fremgår under fakta om Ungdomsuddannelse

Vi vil prioritere (p. 13)

- Børn og Unge ønsker en prioritering af arbejdet med Sårbare og Udsatte borgers tandsundhed. Tandsundhed er sammen med overvægt og rygning et af de områder, hvor uligheden i sundhed træder tydeligst frem.
- Prioriteringerne opleves generelt som meget ukonkrete i forhold til prioriteringer på de øvrige sider.

De største sundhedsudfordringer (p. 14)

- Børn og Unge henstiller til, at overvægt indgår som et tema på samme niveau som tobak og alkohol i tråd med at der i Aarhus Kommune arbejdes med tre investeringsmodeller vedr. alkohol, tobak og diabetes/overvægt.
- Forslag til tilføjelse af indsatsområde: børn og unges mentale sundhed. Denne indsats grundlægges tidligt, både ved at sikre mental sundhed hos de voksne, der omgiver barnet samt arbejde med mental sundhed i grundskolen.

10. december 2019
Side 5 af 6

- Børn og Unge støtter op om sundhedspolitikens mål om at ”indføre tobaksfri skoletid i folkeskolen”. I indeværende skoleår 2019/2020 deltagere 8 folkeskoler i Kræftens Bekæmpelses X:IT-program, som bl.a. vedrører røgfri skoletid, hvilket udover cigaretter også indbefatter snus og e-cigaretter. I 2020 vil yderligere 12 skoler deltage i X:IT-programmet, dvs. i alt 20 skoler i skoleåret 2020/2021. Med det formål at sikre røgfri skoletid på samtlige skoler er Børn og Unge – i samarbejde med Sundhed og Omsorg - i gang med at udarbejde en byrådsindstilling om røgfri skoletid.
- Det skal tydeliggøres, at forebyggelse af alkoholkultur sker både i grundskolen og på ungdomsuddannelserne, som er nævnt her.
- Børn og Unge foreslår at data vedr. social trivsel samt ensomhed blandt børn og unge indgår i fakta-boksen.

Mental Sundhed (p. 15)

- Børn og Unge anbefaler, at mental sundhed træder mere frem på lige fod med de tre øvrige temaer og tænkes bredt ift. at mental sundhed ikke kun gælder den enkelte (børn som ældre) men også de mennesker, som de er omgivet af (pårørende som professionelle)
- Formålet med definitionen af mental sundhed i denne sammenhæng er uklar. Tilføjelsen af definitionen bryder desuden med den systematik, som de øvrige afsnit er bygget op efter.

Vi vil prioritere (p. 17)

- Prioritering vedr. Bevægelse i dagligdagen skal tænkes ned i alder, dvs. de gode rammer (og kompetencerne!) skal sikres allerede i forbindelse med sundhedsplejens hjemmebesøg, på dagtilbudsniveau, i grundskolen samt på fritidsområdet (klubberne). Med folkeskolereformen i 2014 kom kravet om 45 minutters bevægelse i skoletiden. Som det fremgår af Aarhus Kommunes lokale sundhedsmåling blandt elever i folkeskolen samt nationale undersøgelser (<https://skolei-draet.dk/nyheder/laveste-antal-i-fire-aar-faa-elever-faar-45-minutters-bevaegelse-i-skolen/>) er det ikke alle skolebørn, der oplever 45 minutters bevægelse om dagen.

- Børn og Unge foreslår, at overskriften "Madfællesskaber" ændres til "Gode mad- og måltidsvaner". Koblingen mellem madfællesskaber og forebyggelse af svær overvægt er meget tynd, og mange andre forhold har indflydelse på overvægt, fx bevægelse. Endelig så er det i denne sammenhæng vigtigt at sikre et særligt fokus på overvægtige børn og unge. Dette er i tråd med kommunens investeringsmodel for diabetes/overvægt.
- Børn og Unge anbefaler desuden, at prioritering af arbejdet med seksual sundhed bredes ud til også at have særligt fokus på børn og unge og ikke kun målrettet LGBT+ gruppen.

10. december 2019
Side 6 af 6

Med venlig hilsen

Thomas Medom
rådmand

/

Martin Østergaard Christensen
direktør